

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 2012 r.

**w sprawie wprowadzenia zakazu prowadzenia połowów śledzia
w podobszarach 25 – 27, 28.2, 29 i 32 Morza Bałtyckiego**

Na podstawie art. 17a ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie (Dz. U. Nr 62, poz. 574, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się zakaz prowadzenia przez armatorów statków rybackich o polskiej przynależności ukierunkowanych połowów śledzia w podobszarach 25 – 27, 28.2, 29 i 32 Morza Bałtyckiego w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2012 r.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie trzech dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rybołówstwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 248, poz. 1486).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 96, poz. 807, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 92, poz. 753 i Nr 168, poz. 1323 oraz z 2011 r. Nr 34, poz. 168 i Nr 106, poz. 622.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi realizację upoważnienia zawartego w art. 17a ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie (Dz. U. Nr 62, poz. 574, z późn. zm.), zgodnie z którym minister właściwy do spraw rybołówstwa w przypadku zagrożenia wyczerpania ogólnej kwoty połowowej danego gatunku organizmu morskiego lub w przypadku wyczerpania tej kwoty, może wprowadzić, w drodze rozporządzenia, czasowy zakaz prowadzenia połowów określonych gatunków organizmów morskich na określonym obszarze lub prowadzenia połowów określonymi narzędziami połowowymi lub przez statki, o określonych długościach całkowitych, kierując się stopniem wykorzystania ogólnej kwoty połowowej danego gatunku organizmu morskiego oraz mając na względzie ochronę i racjonalne wykorzystanie żywych zasobów morza. Wskazana podstawa prawna do wydania rozporządzenia ministra właściwego do spraw rybołówstwa jest w obowiązującym stanie prawnym jedynym instrumentem prawnym, umożliwiającym zarządzanie kwotami poprzez reagowanie na poziom wykorzystania kwot połowowych i zmiany w sytuacji połowowej.

Zgodnie z podziałem ogólnej kwoty połowowej śledzia w podobszarach 25 – 27, 28.2, 29 i 32 Morza Bałtyckiego, zwanego dalej „śledziem stada centralnego”, jaki jest zawarty w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu i warunków wykorzystania ogólnej kwoty połowowej (Dz. U. Nr 282, poz. 1653), połowy tego gatunku są prowadzone przez wszystkich armatorów, którzy złożyli wnioski o przyznanie kwoty połowowej szprota i otrzymali decyzje – specjalne zezwolenia połowowe. Połowy śledzia stada centralnego są prowadzone w ramach kwoty wspólnej, czyli bez podziału na poszczególne statki rybackie (tzw. system olimpijski), ze wskazaniem maksymalnej kwoty śledzia, jaka może zostać odłowiona przez armatora statku rybackiego o określonej długości całkowitej w danym roku kalendarzowym.

Ogólna kwota połowowa śledzia stada centralnego przyznana Polsce na 2012 r. wynosi 19 537 ton i w stosunku do kwoty z 2011 r., w związku z pogarszającym się stanem zasobów, uległa zmniejszeniu o 27%. Stopień wykorzystania wszystkich kwot połowowych, w tym śledzia stada centralnego, jest stale monitorowany i aktualizowany, co pozwala administracji rybackiej na posiadanie wiarygodnych i precyzyjnych danych, niezbędnych do właściwego zarządzania kwotą. Jak wynika z

danych zawartych w prowadzonym przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa elektronicznym systemie raportowania połowów oraz z prowadzonego dziennego monitorowania wykorzystania kwoty połowowej śledzia stada centralnego, ogólna kwota połowowa tego gatunku odłowiona została już w 88%. Zatem w przypadku, gdy połowy utrzymają się na obecnym poziomie ogólna kwota śledzia stada centralnego zostanie odłowiona w 100% w najbliższym miesiącu, czyli przed końcem 2012 r. W związku z tym istnieje bardzo realne zagrożenie wyczerpania ogólnej kwoty połowowej śledzia stada centralnego i w celu uniknięcia przekroczenia tej kwoty należy podjąć niezwłoczne działania polegające na zamknięciu ukierunkowanych połowów tego gatunku dla armatorów statków rybackich o polskiej przynależności do końca 2012 r.

Elementem zarządzania kwotami połowowymi jest obecne podjęcie prac nad niniejszą regulacją, mającą na celu zamknięcie ukierunkowanych połowów śledzia stada centralnego do dnia 31 grudnia 2012 r., aby w ten sposób uniknąć przełowienia kwoty połowowej tego gatunku. Zamknięcie ukierunkowanych połowów wyżej wymienionego gatunku, wynika z faktu, że pozostała do odłowienia część kwoty połowowej śledzia stada centralnego (12%) nie pozwoli na prowadzenie do końca bieżącego roku połowów ukierunkowanych, a jedynie będzie mogła być wykorzystana tylko jako przyłów przy połowach szprot. W związku z czym równolegle z projektowaną regulacją podjęto prace nad opracowaniem projektu rozporządzenia mającego na celu uchylenie obowiązującego rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wprowadzenia zakazu prowadzenia połowów szprot w podobszarach 22 – 32 Morza Bałtyckiego (Dz. U. poz. 934).

Z uwagi na wysoki stopień wykorzystania ogólnej kwoty połowowej śledzia stada centralnego i konieczność zamknięcia jego ukierunkowanych połowów, kwota połowowa szprot, jaka została zarezerwowana na przyłów przy połowach śledzi pozostanie niewykorzystana. W związku z tym zaistniała potrzeba otwarcia ukierunkowanych połowów szprot i zamknięcia ukierunkowanych połowów śledzi stada centralnego. Nie do pominięcia jest także kwestia sposobu prowadzenia połowów ryb pelagicznych – śledzi i szprotów. Głównymi narzędziami służącymi do połowu tych ryb są narzędzia ciągnione – włoki pelagiczne (ciągnione przez 1 statek rybacki) oraz tuki pelagiczne (ciągnione przez 2 statki rybackie). Różnica w połowach ukierunkowanych na konkretny gatunek ryb pelagicznych, odnosi się do rozmiaru zastosowanego w tym narzędziu oczka. Przy połowach szprotów najczęściej

stosowanym jest rozmiar oczka o długości 16 – 32 mm, natomiast przy połowach śledzi o długości 32 – 36 mm. Jak wynika z powyższego, prowadzenie połowów ukierunkowanych jednego z gatunków ryb pelagicznych (śledzi albo szprotów) przy użyciu wyżej wymienionego sprzętu połowowego wiąże się z przyłowem drugiego gatunku ryb. Dodatkowo należy zaznaczyć, iż ryby odławiane w ramach przyłowu również wliczane są do kwoty ogólnej tego gatunku. Zatem, aby umożliwić wykorzystanie dostępnej jeszcze kwoty połowowej szprota należy zamknąć jedynie ukierunkowane połowy śledzi stada centralnego. Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie, za ukierunkowane połowy rozumie się połowy, których celem jest pozyskanie organizmów morskich określonego gatunku.

W tym miejscu należy ponownie zaznaczyć, iż minister właściwy do spraw rybołówstwa nie posiada w obowiązującym stanie prawnym bardziej elastycznych instrumentów prawnych, umożliwiających zarządzanie kwotami połowowymi i szybsze reagowanie na zmiany w sytuacji połowowej, jak wydanie rozporządzenia. W związku z tym, że na podstawie stale aktualizowanych danych przewiduje się, że ogólna kwota połowowa śledzia stada centralnego nie jest wystarczająca do prowadzenia połowów ukierunkowanych, zasadne jest wprowadzenie zakazu ukierunkowanych połowów śledzia stada centralnego dla wszystkich armatorów statków rybackich o polskiej przynależności, tak aby śledzie z tych podobszarów mogły zostać odłowione w tylko ramach przyłowu przy połowach szprota. Podjęte działania mają na celu ochronę interesów zarówno armatorów statków rybackich jak i przetwórców oraz pośrednio konsumentów, ponieważ zapewnią możliwość dostaw surowca do przetwórci i dla konsumentów.

Zagadnienia regulowane w projektowanym rozporządzeniu są objęte zakresem prawa Unii Europejskiej, ponieważ przepis art. 35 ust. 1 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1224/2009 z dnia 20 listopada 2009 r. ustanawiającego wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 847/96, (WE) nr 2371/2002, (WE) nr 811/2004, (WE) nr 768/2005, (WE) nr 2115/2005, (WE) nr 2166/2005, (WE) nr 388/2006, (WE) nr 509/2007, (WE) nr 676/2007, (WE) nr 1098/2007, (WE) nr 1300/2008, (WE) nr 1342/2008 i uchylającego rozporządzenia (EWG) nr 2847/93, (WE) nr 1627/94 oraz (WE) nr 1966/2006 (Dz. Urz. UE L 343 z 22.12.2009, str. 1) stanowi, że „każde państwo członkowskie ustala datę, począwszy od której można

uznać, że połowy stada lub grupy stad objętych kwotą dokonane przez statki rybackie pływające pod jego banderą wyczerpały tę kwotę”. W przypadku braku działań ze strony państwa członkowskiego, zamknięcia dokona Komisja Europejska, stosownie do art. 36 wyżej wymienionego rozporządzenia.

Podkreślić przy tym należy, że jeśli państwo członkowskie nie podejmie stosownych działań w celu zamknięcia połowów określonego gatunku organizmu morskiego wskutek wyczerpania jego kwoty połowowej, to w przypadku gdy Komisja Europejska dokonuje zamknięcia połowów z powodu przełowienia określonego gatunku organizmu morskiego, podejmuje ona równocześnie działania w celu zmniejszenia przysługującej danemu państwu członkowskiemu, na kolejne lata, kwoty połowowej gatunku objętego zakazem połowu. Jeszcze jedną istotną sankcją w przypadku, gdy państwo członkowskie nie przestrzega ustanowionych limitów i dokonuje przekroczenia przyznaných kwot połowowych może być wstrzymanie wypłaty środków finansowych z Unii Europejskiej. Negatywnym skutkiem przełowienia kwoty połowowej śledzia centralnego będzie konieczność dokonania jej spłaty, czyli zmniejszenia kwoty połowowej śledzia stada centralnego w roku przyszłym. Podobna sytuacja miała miejsce w 2007 roku, kiedy przełowienie kwoty połowowej dorsza, z uwagi na jego wysokość rozłożone zostało na 4 kolejne lata, podczas których Polska otrzymywała niższą kwotę połowową dorsza. Dodatkowo przełowienie przyznanej kwoty połowowej śledzia centralnego może również pociągnąć za sobą konsekwencje związane z nałożeniem kary finansowej na Polskę za nie przestrzeganie przepisów UE.

Projektowane przepisy są także realizacją obowiązku zawartego w art. 5 Konstytucji RP, który zapewnia, że państwo polskie stoi na straży ochrony środowiska przy jednoczesnym kierowaniu się zasadą zrównoważonego rozwoju. Z uwagi na ochronę środowiska rozporządzenie jest w pełni uzasadnione, gdyż Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako minister właściwy do spraw rybołówstwa jest zobowiązany na podstawie art. 74 Konstytucji RP do ochrony środowiska. Mając powyższe na względzie oraz kierując się przede wszystkim racjonalnym wykonywaniem rybołówstwa i zrównoważonym wykorzystaniem żywych zasobów morza, przy jednoczesnej ochronie tych zasobów, opracowano projektowane rozporządzenie, uwzględniając dostępne analizy dotyczące aktualnego wykorzystania ogólnej kwoty połowowej. Nie do pominięcia jest również obowiązek wyrażony w art. 86 Konstytucji RP stanowiący, że każdy jest obowiązany do dbałości

o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. W związku z czym nie tylko Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ale także użytkownicy morza (środowisko rybackie), są odpowiedzialni za ochronę zasobów śledzia stada centralnego stanowiących nieodłączny element ekosystemu Morza Bałtyckiego, dlatego też zamknięcie ukierunkowanych połowów śledzia stada centralnego jest niezbędne w celu utrzymania i zapewnienia właściwej ochrony jego populacji.

Zaproponowano, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie trzech dni od dnia ogłoszenia. Rozwiązanie to wynika z konieczności szybkiego wprowadzenia przepisów prawnych, polegających na zamknięciu ukierunkowanych połowów śledzia stada centralnego. Wprowadzenie w życie rozwiązań zawartych w projekcie rozporządzenia leży również w interesie państwa, ponieważ pozwoli na uniknięcie przełowienia śledzia stada centralnego oraz konsekwencji z tym związanych, a pozwoli na prowadzenie połowów szprota, przy których występuje przyłów śledzi. Biorąc pod uwagę, że zbyt późne zamknięcie ukierunkowanych połowów mogłoby wiązać się z koniecznością nie tylko przełowienia, ale i jego spłaty, ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wprowadzenia planowanych rozwiązań w życie, tak aby Rzeczpospolita Polska nie poniosła w przyszłości negatywnych konsekwencji przełowienia. Zaznaczyć również należy, że środowisko rybackie zostało jeszcze przed przystąpieniem do opracowania niniejszej regulacji poinformowane o wysokim stopniu wykorzystania ogólnej kwoty połowowej śledzia stada centralnego, zatem wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie zaskoczeniem.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie wymaga notyfikacji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) rozporządzenie wraz z wszelkimi dokumentami dotyczącymi prac nad jego projektem zostało udostępnione na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji. W trakcie

prac nad projektem rozporządzenia nie zgłoszono zainteresowania w trybie art. 7 tej ustawy.

Projektowane rozporządzenie zostało ujęte w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowane rozporządzenia

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie miało wpływ na podmioty i sytuację społeczno–ekonomiczną armatorów statków rybackich prowadzących połowy śledzi stada centralnego. Jednocześnie niezamknięcie połowów śledzia stada centralnego może mieć negatywne skutki na wysokość kwoty połowowej śledzi z tego stada, jaka dostępna będzie dla Polski na rok następny, co pośrednio może wpłynąć na sytuację ekonomiczną armatorów statków rybackich prowadzących połowy tego gatunku, ale także sytuację na przetwórców, którzy będą mieli ograniczony dostęp do surowca.

2. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego

Przewiduje się, że wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

4. Wpływ projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Przewiduje się, że projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki.

5. Wpływ projektu rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Przewiduje się, że projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt rozporządzenia został przesłany do następujących organizacji: Krajowej Izby Producentów Ryb w Ustce, Kołobrzeskiej Grupy Producentów Ryb Sp. z o.o., Organizacji Producentów Rybnych

Władysławowo Sp. z o.o., Zrzeszenia Rybaków Morskich – Organizacja Producentów, Organizacji Producentów Ryb „Bałtyk”, Darłowskiej Grupy Producentów Ryb i Armatorów Łodzi Rybackich, Organizacji Rybaków Łodziowych – Producentów Rybnych Sp. z o.o., Zrzeszenia Rybaków Zalewów Szczecińskiego, Kamieńskiego i Jeziora Dąbie, Stowarzyszenia Rybak w Tolkmicku, Związku Rybaków Polskich w Ustce, Stowarzyszenia Armatorów Łodziowych, Stowarzyszenia Rybaków Zalewu Wiślanego, Północnoatlantyckiej Organizacji Producentów, Polskiego Stowarzyszenia Przetwórców Ryb, Rady Krajowej Sekretariatu Rolnictwa NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych, Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych – Lewiatan, Związku Rzemiosła Polskiego, Business Centre Club.

W odpowiedzi otrzymano uwagi od Organizacji Producentów Ryb „Bałtyk”, która negatywnie opiniuje projektowaną regulację, gdyż spowoduje ona konieczność pozostania części jednostek w portach. W opinii tej wskazano także na fakt występowania śledzia przy połowach szprota.

Uwaga pierwsza nie mogła zostać uwzględniona, gdyż wysoki stopień wykorzystania kwoty połowowej śledzia centralnego wskazuje na możliwość przełowienia tej kwoty, co pociągnie za sobą negatywne skutki w postaci konieczności spłaty przełowionej kwoty oraz może wiązać się z nałożeniem na Polskę kary finansowej za nieprzestrzeganie prawa UE.

Odnosząc się do uwagi drugiej podkreślić należy, że w uzasadnieniu projektu wskazano, że zakaz będzie dotyczył połowów ukierunkowanych śledzia centralnego, zatem przewidziano możliwość występowania śledzia, jako przyłowu przy połowach szprota.

Opracowano

w Departamencie Rybołówstwa

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU RYBOŁÓWSTWA

Akceptował

Anna
Handlarska
19.10.2012
NACZELNIK WYDZIAŁU
Rządzącego
Marta Kaniewska-Królak

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym